

Jacob Schoenmaker: met z'n allen uit de euro

maandag 28 mei 2012, 11:38:09

De afgelopen jaren hebben we geleerd dat de Europese muntunie in haar huidige vorm niet werkt. Alle lidstaten kunnen nu beter besluiten als goede vrienden uit elkaar te gaan. Lees de column van Jacob Schoenmaker en praat mee.

We hebben het echt geprobeerd

Noodfondsen zijn opgetuigd, staatsobligaties zijn opgekocht en er is afgestempeld. De 1000 miljard euro aan liquiditeitssteun van de ECB (LTRO) aan banken was al na 2 maanden uitgewerkt. Allemaal maatregelen die eerder niet voor mogelijk werden gehouden. Achttien eurotoppen in nog geen twee jaar hebben uiteindelijk helemaal niets opgeleverd. Kiezers zijn het zat. Regeringsleiders die flink bezuinigen worden niet herkozen. Nog grotere bezuinigen zonder de economie de nek om te draaien is in landen als Spanje en Italië niet eens meer mogelijk. De Eurozone staat op knallen. Wat deze landen missen is een wisselkoers, dat als een soort ventiel de druk van de ketel zou kunnen halen.

Geen muntunie zonder politieke unie

Als je dezelfde munt hebt, dan moet je ook over hetzelfde huishoudboekje beschikken. Alle belastingenopbrengsten moeten dan (net als in de VS) op één hoop en onderling worden verdeeld. Dat doen we immers ook in Nederland. Als het in Zuid-Limburg slecht gaat, dan steunen we deze regio bijvoorbeeld vanuit de Randstad. Maar daar hebben we geen problemen mee, want we voelen ons Nederlander. En nog belangrijker we hebben precies dezelfde spelregels. We hebben dezelfde belastingtarieven, dezelfde sociale voorzieningen en gaan op dezelfde leeftijd met pensioen. Griekenland is geen Zuid-Limburg. Europese lidstaten willen niet onvoorwaardelijk en ongelimiteerd voor elkaar opdraaien.

Wachten tot de wal het schip keert

We kunnen afwachten tot Griekenland al dan niet uit vrije wil de Eurozone verlaat. Dikke kans dat Spanje dan zal volgen met Italië een paar maanden later in haar kielzog. Een andere mogelijkheid is dat Duitsland niet langer voor de rest van Europa wil betalen. Hoe dan ook, de kans op een chaotische kostbare ontrafeling van de EMU is levensgroot. Ook met een kleine sterke groep verder gaan is lastig, omdat minder sterke landen dan weer wederom willen aanhaken. Dat is ook hoe ongebreidelde uitbreiding van de eurozone is begonnen.

Permanente oplossing

Waarom nemen we niet zelf de regie in handen? Niet wachten tot een lidstaat met ruzie vertrekt maar nu aankondigen dat we bijvoorbeeld per 1 juli 2013 als goede vrienden uit elkaar zullen gaan. Precies de omgekeerde situatie als bij de invoering van de euro. Dan hebben we een jaar voorbereidingstijd om nieuwe munten de drukken en contracten aan te passen. Natuurlijk wordt het een 'hell of a job', maar dan kunnen we daarna weer met een schone lei verder. We blijven natuurlijk zoveel mogelijk handel met elkaar drijven, maar wel met een eigen valuta die meer of minder waard kan worden. Financiële markten zouden opgelucht kunnen reageren omdat er na drie jaar eindelijk helderheid is.

Kosten en baten

Natuurlijk zijn er flinke kosten aan dit plan verbonden. Transactiekosten zullen (marginaal) toenemen en vooral de voorbereiding en transitie is kostbaar. Kostbaarder is het naar mijn mening echter om af te wachten tot de euro knalt of om nog langer door te gaan met pappen en nat houden. Wat hebben de honderden miljarden steun per saldo opgeleverd? Een veelvoud hiervan is aan kapitaal is op de financiële markten verdampt als gevolg van de eurocrisis. Met een permanente oplossing weet iedereen waar hij aan toe is. Met een eigen munt kunnen we weer bouwen aan een gezond Europa. We hebben echt ons best gedaan en blijven even goede maar wel zelfstandige vrienden.

Jacob Schoenmaker is beurscommentator bij RTL-Z.